

نقش توان‌مندی علمی، انگیزه پژوهش و رفاه اقتصادی ادراک شده در کم‌کاری نگارش پایان‌نامه و مقاله علمی در بین دانش‌جویان کشاورزی دانشگاه ملایر

عباس خاک‌پور

استادیار مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ملایر.

چکیده

به دلیل ماهیت کاربردی گرایش‌های کشاورزی، پژوهش در این زمینه از اهمیت بالایی برخوردار است. لیکن شواهد نشان می‌دهند دانش‌جویان کشاورزی نسبت به انجام کارهای پژوهشی کم‌کاری دارند. این پژوهش در صدد شناخت نقش توان‌مندی علمی، انگیزه پژوهش و رفاه اقتصادی ادراک شده دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی زراعت، علوم دامی، بیوتکنولوژی، خاک‌شناسی و فضای سبز در کم‌توجهی به نگارش پایان‌نامه و مقاله علمی می‌باشد. و در آن رابطه بین متغیرهای پژوهش با متغیرهای جمعیت شناختی مورد آزمون قرار گرفته است. پژوهش از نوع کاربردی بوده و برای گردآوری اطلاعات از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد که روایی آن به وسیله خبرگان (اساتید علوم تربیتی و کشاورزی دانشگاه ملایر) تایید شد. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفت. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل ۱۱۰ دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی گرایش‌های کشاورزی دانشگاه ملایر می‌باشد. حجم نمونه پژوهش با استفاده از جدول نمونه‌گیری مورگان ۸۶ نفر تعیین شد که به روش طبقه‌ای تصادفی انتخاب شده‌اند. نتایج پژوهش با استفاده از تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی نشان داد که بین انگیزه پژوهش و کم‌کاری پژوهشی رابطه معنادار وجود دارد و بیش از چهارده درصد از واریانس احتمال کم‌کاری پژوهشی توسط متغیر انگیزه پژوهش تبیین می‌شود، اگر چه توان‌مندی علمی و رفاه اقتصادی ادراک شده رابطه مستقیمی با کم‌کاری پژوهشی ندارند، اما از طریق رابطه‌ای که با انگیزه پژوهش دارند پیش‌بینی‌کننده‌های معتبری از کم‌کاری پژوهشی هستند. بین انگیزه پژوهش و رفاه اقتصادی ادراک شده رابطه معنادار منفی وجود دارد و بین توان‌مندی علمی و انگیزه پژوهش نیز رابطه مثبت مشاهده شد. هم‌چنین بین متغیرهای جمعیت شناختی و کم‌کاری پژوهشی رابطه معناداری وجود داشت.

نمایه واژگان: نگارش مقاله، پایان‌نامه تحصیلی، انگیزه پژوهش، توان‌مندی علمی، رفاه اقتصادی ادراک شده.

نویسنده مسئول: عباس خاک‌پور

رایانامه: khakpour@malayeru.ac.ir

دریافت: ۱۳۹۶/۰۹/۲۸ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۲/۲۴

مقدمه

امنیت غذایی از مهم‌ترین نیازهای نخستین بشر به شمار می‌آید و توسعه علم و پژوهش کشاورزی دارای اهمیت ویژه‌ای است. دانشکده‌ها و گروه‌های آموزش کشاورزی دو وظیفه به هم تنیده آموزش و پژوهش دانش‌جویان را بر عهده دارند. در تحصیلات تکمیلی بار پژوهش بیش‌تر شده و دانش‌جویان افزون‌بر انجام فعالیت‌های پژوهشی در درس‌های مختلف باید واحدهای جداگانه‌ای را با عنوان پایان‌نامه بگذرانند و در قالب طرح‌های پژوهشی، قابلیت‌های پژوهشی خود را به اثبات برسانند. دانشگاه‌ها، مؤسسه‌هایی هستند که برای پیشرفت دانش، پژوهش و نوآوری تاسیس شده‌اند و تحصیلات تکمیلی زمینه‌ای است که از طریق آن دانش‌جویان قابلیت‌ها و ظرفیت‌های پژوهشی را توسعه می‌دهند. بلاس و همکاران (۲۰۱۲) باور دارند که اگر مراکز دانشگاهی بخواهند نقش کلیدی را در جامعه علمی ایفا کنند، باید روی تربیت پژوهش‌گران آتی سرمایه‌گذاری کنند. با این وجود شواهد نشان می‌دهند که دانش‌جویان در انجام کارهای پژوهشی، به ویژه انجام پایان‌نامه یا نگارش مقاله، دچار کم‌کاری و کوتاهی هستند که سبب‌های آن نیازمند بررسی است.

تعلل ورزشی پدیده‌ی جدیدی نیست. ویلیام جیمز صد و بیست سال پیش، پیامدهای روانشناختی تعلل ورزشی را شناخت و استیل (۲۰۰۷) به منبع‌ها تعلل ورزشی که به ۸۰۰ سال پیش از میلاد برمی‌گردد، پی برد (کلاس، کراچوک و راجانی، ۲۰۰۸). تعلل ورزشی به معنی مشکل داشتن در زمینه شروع یا به پایان رساندن کارهاست یا به زبانی ساده‌تر، تعلل ورزشی به معنای کار امروز را به فردا انداختن است. فرد پیوسته آغاز کار را به آینده محول می‌کند ولی این آینده معلوم نیست کی می‌آید. در واقع کم‌کاری غاصب زمان است و باعث می‌شود فرد به طور عمده انجام کارها را به تأخیر بیندازد و زمان را از دست بدهد (زیربان، ۲۰۰۸؛ به نقل از رستمی و همکاران، ۱۳۹۵).

تعلل ورزشی، اگرچه بخشی از رفتار همه انسان‌ها است، ولی یک صفت نامطلوب و منفی است. این رفتار

اگر شدت یابد و به صورت عادت درآید، می‌تواند مسئله‌ساز باشد. تعلل ورزشی جلوه‌های گوناگونی دارد، اما متداول‌ترین نوع آن تعلل ورزشی تحصیلی است (مون و ایلینگورث، ۲۰۰۵؛ به نقل از رستمی و همکاران، ۱۳۹۵). تعلل ورزشی تحصیلی شامل طفره رفتن از فعالیت‌های تحصیلی اعم از آموزش و پژوهش است. تعلل ورزشی تحصیلی^۱ یکی از بحث‌های مهمی است که در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از پژوهش‌گران قرار گرفت و از آن به عنوان یک عادت بد (چیس، ۲۰۰۳) و یک مشکل رفتاری یاد شده است که بسیاری از بزرگسالان در کارهای منظم روزانه خود تجربه می‌کنند (جانسن و کارتون، ۱۹۹۹؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰) به ویژه در تکلیف‌هایی که باید در مدت معینی انجام شوند (آوینی وهاراتی^۲، ۲۰۰۵؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰).

فراری (۱۹۹۱) بر این باور است که تعلل ورزشی تحصیلی تمایل غیرمنطقی در آغاز یا به پایان رساندن یک تکلیف تحصیلی است. تعلل ورزشی تحصیلی بر میزان یادگیری و موفقیت حال و آینده فراگیران تأثیر منفی می‌گذارد. تأخیر در شروع و اتمام تکالیف باعث خواهد شد تا یادگیری در فرصت‌های مناسب از دست برود و فرد مطالعه و انجام تکلیف را در زمان نامناسب و همواره با محدودیت زمانی پی‌گیری کند که این مساله در فرآیند یادگیری اختلال به وجود می‌آورد و موجب کاهش دقت، افزایش تنش و ارتکاب اشتباه‌های فراوان در انجام تکالیف و فرآیند یادگیری می‌شود (سادلر و ساکس، ۲۰۰۶؛ به نقل از رستمی و همکاران، ۱۳۹۰). در تعریف دیگر، تعلل ورزشی تحصیلی را شکست در انجام فعالیت‌های درسی در چارچوب زمان خواسته شده یا به عقب انداختن فعالیت تا آخرین دقیقه‌ها که فرد گرایش به کامل کردن آن پیدا می‌کند، تعریف می‌کنند (والترز، ۲۰۰۳). از موارد کم‌کاری می‌توان به تعویق انداختن مطالعه درس‌ها تا شب امتحان که شتاب و اضطراب ناشی از آن گریبانگیر دانش‌جویان می‌شود و عملکرد تحصیلی آنان را مختل می‌کند، اشاره کرد که در نتیجه‌ی آن

² Oweini & Harraty

¹ Academic Procrastination

به پایان رساندن تکالیف تحصیلی مانند تکلیف و آمادگی برای امتحان، تأخیر نشان می‌دهند. نتایج بررسی سالمون و راثبلام (۱۹۹۴)، نشان داد ۵۰ درصد دانش‌جویان در تکالیف درسی کم کاری از خود نشان می‌دهند. ناس (۱۹۹۸؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰) در بررسی خود شیوع کم کاری را ۹۰ درصد برآورد کرد. اونواگبازی و جیاو (۲۰۰۰) در یک بررسی میزان کم کاری در بین دانش‌جویان را ۹۵ درصد برآورد کردند که این افراد کم کاری خود را در نوشتن تکالیف، مطالعه برای امتحان و موکول کردن تکالیف به آخر هفته نشان می‌دهند. در سال‌های اخیر مطالعه اوزر، دمیر و فراری (۲۰۰۹؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰) نشان داد که کم کاری در حدود ۴۰ تا ۹۵ درصد از محیط‌های آموزشی را دربر می‌گیرد. نتایج بررسی گوود (۲۰۰۸؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰) نشان داد، ۷۰ درصد از دانش‌جویان و ۲۰ درصد عموم مردم دارای میل به کم کاری هستند. شهنی ییلاق، سلامتی، مهرابی‌زاده هنرمند و دیگران (۱۳۸۵) در بررسی‌های خود میزان شیوع کم کاری در جامعه دانش‌آموزان شهر اهواز را ۱۵/۴ درصد (۱۷ درصد پسرها و ۱۴ درصد دخترها) برآورد کردند. جفری و هیل (به نقل از اونواگبازی، جیاو، ۲۰۰۰) در بررسی خود به این نتیجه رسیدند که دانش‌جویان آفریقایی‌الصل در نوشتن تکالیف، مطالعه برای امتحان و موکول کردن تکالیف به آخر هفته کم کاری نشان داده‌اند. نتایج بررسی ابرین (۲۰۰۲؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۱) نشان داد که بین ۸۰ تا ۹۵ درصد دانشجویها به نوعی با کم کاری درگیرند و ۵۰ درصد آنان همواره در انجام تکالیف و یادگیری مطالب درسی اهمال کارند. ایس و کانوس (۱۹۷۷) که در پژوهشی در خصوص کم کاری، برآورد کردند که بیش از ۹۵ درصد از دانش‌جویان آمریکایی از روی عمد، آغاز یا کامل کردن تکالیف را به تعویق می‌اندازند و بیش از ۷۰ درصد دانش‌جویان به طور مکرر کم کاری می‌کنند. سولومون و راثبلام (۱۹۸۴) دریافتند، ۶۵ درصد دانش‌جویان می‌خواهند بیاموزند که چگونه از به تعویق انداختن انجام مقاله‌ی پژوهشی خود جلوگیری کنند. ۶۲ درصد احساس می‌کنند که باید زودتر از همیشه مطالعه برای

فرد از تلاش دست برداشته و تکالیف‌ها را رها می‌کند (کوثری، ۲۰۰۱).

طرح بحث شیوع تعلل ورزی از این نظر ضروری است که هم درصد شیوع آن در جامعه و هم اشکال آن (مطالعه، اضطراب امتحان، نوشتن مقاله‌ها و...) شناسایی می‌شوند. نتایج بررسی‌های فراری، پارکر و وار، ۱۹۹۲؛ هایکوک، ۱۹۹۳؛ فراری، جانسون و مک‌گان، ۱۹۹۵ نشان می‌دهد که میزان شیوع تعلل ورزی بسیار بالاست. نتیجه پژوهش‌های دیگر نیز گویای آن است که تعلل ورزی پژوهشی دامن‌گیر بخش عمده‌ی از محیط‌های یادگیری و شمار بسیاری از دانش‌جویان شده است (اوزر، دمیر و فراری، ۲۰۰۹؛ گوود، ۲۰۰۸؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۰). بر پایه تحقیقات، یکی از مهم‌ترین مساله‌های مربوط به کم کاری، شیوع کم کاری در کارشناسی‌ارشد نسبت به مقطع کارشناسی است (فراری، ۲۰۰۴). دانش‌جویان در مقطع کارشناسی‌ارشد بیش‌تر از کارشناسی باید به انجام کارهای پژوهشی و نوشتن مقاله‌ها بپردازند و به طور همگانی در انجام تکالیف پژوهشی خود کم کاری می‌کنند. تحقیقات قابل ملاحظه‌ای در کم کاری در محیط‌های دانشگاهی انجام شده است؛ این امر به علت شیوع فراوان آن در بین دانش‌جویان، نقش تعیین کننده‌ای در موفقیت و پیشرفت تحصیلی آنان دارد (سولومون و راثبلام، ۱۹۸۴؛ تایس و بامیستر، ۱۹۹۷). کم کاری تحصیلی پدیده‌ی شایعی در بین حدود ۷۰ درصد از دانش‌جویان دانشگاه است (فراری، اوکالاگان و نیوبجین، ۲۰۰۵). هایکوک (۱۹۹۳)، در تحقیقی میزان شیوع کم کاری تحصیلی را بین ۲۵ تا ۵۰ درصد برآورد کرد. سالمون و راثبلام (۱۹۸۴)، طی یک بررسی مدعی شدند ۵۰ درصد از دانش‌جویان در انجام تکالیف درسی و پژوهشی، کم کاری از خود نشان می‌دهند. کلارک، جفری و الیور (۱۹۹۴؛ به نقل از سواری، ۱۳۹۱) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ۳۰ تا ۴۰ درصد از دانش‌جویان آمریکایی در نوشتن مقاله‌ها، مطالعه برای امتحان و موکول کردن تکالیف به آخر هفته کم کاری از خود نشان می‌دهند. فراری، پارکر و وار (۱۹۹۲)، در پژوهشی دیگر به این نتیجه رسیدند که ۷۰ درصد دانش‌جویان بیش‌تر در آغاز و یا

روش‌شناسی

این پژوهش به لحاظ هدف، از علی-رابطه‌ای و به لحاظ تحلیل داده‌ها، از نوع هم‌بستگی چند متغیری است که در آن رابطه بین متغیرهای انگیزه پژوهش، توان‌مندی علمی و رفاه اقتصادی ادراک شده با کم کاری پژوهشی با استفاده از تحلیل رگرسیون ترتیبی مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۱۰ دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی زراعت، علوم دامی، بیوتکنولوژی، خاک‌شناسی و فضای سبز دانشگاه دولتی ملایر می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از جدول نمونه‌گیری مورگان تعداد ۸۶ نفر محاسبه شد که به روش طبقه‌ای تصادفی در گرایش‌های مختلف انتخاب شده‌اند.

ابزار گردآوری داده‌های پژوهش، پرسش‌نامه محقق ساخته کم کاری پژوهشی و عامل‌های مرتبط با آن شامل انگیزه پژوهش، توان‌مندی علمی و رفاه اقتصادی ادراک شده بود. پرسش‌نامه دارای ۳۰ گویه در طیف لیکرت طراحی شد. روایی محتوایی پرسش‌نامه توسط ۱۰ نفر از خبرگان (اعضای هیات علمی گروه‌های علوم تربیتی و کشاورزی) مورد بررسی و تایید قرار گرفت. پایایی پرسش‌نامه با روش آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/79$) محاسبه شد که قابل دفاع بود.

برای تحلیل داده‌ها در آغاز شاخص‌های توصیفی متغیرهای مستقل شامل انگیزه پژوهش، توان‌مندی علمی و رفاه اقتصادی ادراک شده و وابسته (کم کاری پژوهشی) بررسی شدند. با توجه به این که هدف پژوهش پیش‌بینی کم کاری پژوهشی به وسیله متغیرهای انگیزه پژوهش، توان‌مندی علمی و رفاه اقتصادی ادراک شده می‌باشد لذا از رگرسیون ترتیبی استفاده شده تا مشخص شود این سه متغیر به چه نحوی در پیش‌بینی متغیر وابسته نقش دارند. هم‌چنین روابط بین کم کاری پژوهشی با متغیرهای شناسه‌ای و زمینه‌ای با آزمون یومان ویتنی و کروسکال والیس مورد آزمون قرار گرفت.

یافته‌ها

از میان دانش‌جویان ۱۴/۹ درصد شاغل، ۸۲/۴ درصد بیکار و ۲/۷ درصد نیز به صورت پاره وقت

امتحانات را آغاز می‌کردند و ۵۵ درصد آرزو دارند انجام تکالیف آموزشی را زودتر آغاز کنند. در بررسی دیگر هاریس، پَنباکر و لاس (۱۹۹۶)؛ به نقل از سواری، (۱۳۹۰) نشان دادند که بالاترین میزان کم کاری در مطالعه تکلیف آخر هفته، نوشتن مقاله‌ها و مطالعه برای امتحان می‌باشد. نتایج پژوهش ظریفیان و رستمی (۱۳۹۰) نشان داد بین میزان گرایش دانش‌جویان کشاورزی به پژوهش با میزان استفاده از منبع‌ها اطلاعاتی، دسترسی به امکانات مناسب برای پژوهش، نگرش استادان به پژوهش، معدل، نگرش به رشته تحصیلی، حس کنجکاوی و خانواده هم‌بستگی مثبت و معنی‌داری وجود دارد

علی‌رغم توجه نسبی به کم کاری، برخی پژوهش‌گران و صاحب‌نظران بر این باورند که پژوهش‌های کافی در زمینه کم کاری و اثرات زیانبار ناشی از آن، هم‌چون عملکرد ضعیف دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه، محل کار، زندگی، روزهای از دست رفته‌ی کاری، غیبت از کار و تغییرات بدنی، روانی و رفتاری در افراد صورت نگرفته است (استیل، ۲۰۰۷). بنابراین انجام پژوهش‌هایی در این زمینه برای آزمون گفته‌ها و فرضیه‌ها لازم است تا زمینه‌ای برای تحقیقات بعدی ایجاد شود. از سویی، اگر چه تفکیک بین پژوهش و آموزش در نظام‌های آموزشی منطقی به نظر نمی‌رسد، اما با وجود هم‌بستگی کلی بین کم کاری تحصیلی و پژوهشی تفاوت‌های معناداری در عامل‌های مرتبط و پیامدهای آن‌ها وجود دارد و لذا بررسی کم کاری پژوهشی و علل مرتبط با آن ضروری به نظر می‌رسد. بر همین اساس محققان در این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش می‌باشند که مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های فردی کم کاری کدام‌اند؟ محققان در این زمینه درصد شناخت نقش عوامل فردی و درونزا در کم کاری پژوهشی دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی بوده‌اند. هم‌چنین روابط بین متغیرهای پژوهشی با متغیرهای جمعیت شناختی مورد آزمون قرار گرفته است.

کاری پژوهشی در دانش‌جویان اندکی بیش از حد متوسط است.

بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون ترتیبی (ordinal) همان‌گونه که در جدول شماره ۲ ارائه شده است؛ بین انگیزه پژوهش و کم کاری پژوهشی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد. دو متغیر دیگر اگر چه به طور غیر مستقیم با کم کاری پژوهشی مرتبطاند، اما به طور مستقیم پیش‌بینی‌کننده معتبری از کم کاری پژوهشی نیستند.

نتایج تحلیل داده با استفاده از آزمون هم‌بستگی رتبه‌ای اسپیرمن نشان می‌دهد بین توان‌مندی علمی با انگیزه پژوهش رابطه معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر دانشجویانی که از توان‌مندی علمی بیش‌تری برخوردارند دارای انگیزه بیش‌تری برای انجام فعالیت‌های پژوهشی هستند.

اشتغال داشتند. ۷۷/۳ درصد از دانش‌جویان مورد بررسی، مجرد و ۲۲/۷ درصد متأهل بودند. ۸۰ درصد ساکن خوابگاه و ۲۰ درصد بومی (غیر خوابگاهی) بودند. میانگین سنی دانش‌جویان مورد بررسی ۲۲ بود. آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میانگین) متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است. کمینه و بیشینه‌ی نمره‌ی کم کاری پژوهشی به ترتیب یک و پنج می‌باشد که بر اساس مقیاس لیکرت عدد ۵ نشان دهنده بسیار زیاد و یک نشان دهنده وضعیت بسیار ضعیف است. نتایج پژوهش نشان داد، دانش‌جویان مورد بررسی دارای انگیزه پژوهشی و توان‌مندی علمی ادراک شده کم‌تر از متوسط داشتند و رفاه اقتصادی ادراک شده در حد متوسط بود. هم‌چنین نتایج پژوهش نشان داد سطح میزان کم

جدول ۱- شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرهای تحقیق	میانگین رتبه									
	زراعت	کارکنانی	فضای سبز	بزرگسالی	علوم دامی	زراعت	کارکنانی	فضای سبز	بزرگسالی	علوم دامی
انگیزه پژوهش	۲/۸۳	۲/۷۱	۲/۵۶	۲/۹۰	۲/۸۱	۰/۷۵	۰/۷۸	۰/۶۳	۰/۵۹	۰/۵۲
توان‌مندی علمی ادراک شده	۲/۶۰	۲/۶۵	۲/۷۴	۲/۸۳	۲/۶۶	۰/۶۱	۰/۶۹	۰/۶۶	۰/۵۲	۰/۷۱
رفاه اقتصادی ادراک شده	۲/۴۱	۲/۷۱	۲/۶۸	۲/۷۶	۲/۸۳	۰/۶۳	۰/۷۰	۰/۶۸	۰/۶۵	۰/۷۴
کم کاری پژوهشی	۳/۱۱	۳/۰۶	۳/۲۱	۲/۸۵	۲/۹۱	۰/۶۵	۰/۷۳	۰/۶۹	۰/۵۶	۰/۶۲

جدول ۲- تحلیل رگرسیون رتبه‌ای متغیرهای مستقل و کم کاری پژوهشی

model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	Sig
Intercept only	۶۴۲/۹۹	۳۰/۲۵	۱۰	۰/۰۰۱
final	۶۱۲/۷۳			
Test of Parallel Lines mode				
Null Hypothesis	۶۱۲/۷۳	۴۳۹/۶۲	۱۸۰	۰/۰۰۰
General	۱۷۳/۱۱			

جدول ۳- رابطه بین توان‌مندی علمی و انگیزه پژوهش

انگیزه	توان‌مندی علمی
Spearman's rho	۰/۳۵۳**
(Sig. (1-tailed	۰/۰۰۰
N	۸۶

جدول ۴- رابطه بین رفاه اقتصادی ادراک شده و انگیزه پژوهش

انگیزه	رفاه اقتصادی ادراک شده	Spearman's rho	انگیزه
۱	-.۲۷۹**	(Sig. (1-tailed	
۸۶	۰/۰۰۹	N	

جدول ۵- مقایسه کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی

میانگین رتبه‌ها	Mann-Whitney U	W Wilcoxon	z	sig	خوابگاهی
۷۰/۷۹	۶۱۴/۵	۸۲۴/۵	-۳/۷۵	۰/۰۰۰	
۴۱/۳۳					غیر خوابگاهی

جدول ۶- مقایسه کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی

میانگین رتبه‌ها	Mann-Whitney U	W Wilcoxon	z	sig	غیر شاغل
۳۹/۳۷	۴۱۳/۵	۵۶۶/۵	-۱/۱۲	۰/۳۱۲	
۳۳/۳۳					شاغل

جدول ۷- مقایسه کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی

میانگین رتبه‌ها	Mann-Whitney U	W Wilcoxon	z	sig	متاهل
۳۹/۳۷	۱۱۶۵	۲۲۴۹/۲۴	-۱/۴۳	۰/۱۵	
۳۳/۳۳					مجرد

تفاوت معنادار نبوده و قابل تعمیم به جامعه مورد مطالعه نیست.

نتایج آزمون فرضیه " تفاوت کم کاری پژوهشی دانش‌جویان مجرد و متأهل" با استفاده از آزمون یومان ویتنی نشان داد که اگرچه میزان کم کاری پژوهشی دانش‌جویان متأهل از دانش‌جویان مجرد بیشتر است، اما این تفاوت معنادار نبوده و قابل تعمیم به جامعه مورد مطالعه نیست.

نتایج آزمون فرضیه " تفاوت کم کاری پژوهشی دانش‌جویان گرایش مختلف کشاورزی" با استفاده از آزمون کروسکال والیس نشان داد بین میزان کم کاری پژوهشی دانش‌جویان گرایش مختلف کشاورزی تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتایج تحلیل داده با استفاده از آزمون هم‌بستگی رتبه‌ای اسپیرمن نشان می‌دهد بین رفاه اقتصادی ادراک شده و انگیزه پژوهش رابطه منفی وجود دارد. به عبارت دیگر هرچه رفاه اقتصادی دانش‌جویان بیشتر باشد تمایل کم‌تری به پژوهش داشته و کم کاری پژوهشی بیشتر هم دارند.

نتایج آزمون فرضیه " تفاوت کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی" با استفاده از آزمون یومان ویتنی مستقل نشان داد، میزان کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی به طور معناداری بیشتر از دانش‌جویان غیر خوابگاهی است.

نتایج آزمون فرضیه " تفاوت کم کاری پژوهشی دانش‌جویان شاغل و غیر شاغل" با استفاده از آزمون یومان ویتنی همان‌گونه که در جدول ۶ آمده است، نشان داد اگرچه میزان کم کاری پژوهشی دانش‌جویان شاغل بیشتر از دانش‌جویان غیر شاغل است اما این

جدول ۸- مقایسه کم کاری پژوهشی دانش‌جویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی

Asymp. Sig.	df	Chi-Square	میانگین رتبه‌ها	
۰/۶۳	۴	۶/۷۴	۵۵/۳۷	زراعت
			۶۵/۳۱	علوم دامی
			۶۲/۲۲	بیوتکنولوژی
			۷۳/۳۷	فضای سبز
			۵۶/۲۹	خاک‌شناسی

افزون بر این محققان دریافتند که انگیزه‌ی پژوهش بر رفاه اقتصادی ادراک شده رابطه‌ی معنادار منفی دارد و افرادی که از نظر اقتصادی در رفاه هستند، به طور عموم انگیزه‌ی پایین‌تری برای انجام کارهای پژوهشی داشته و اهمال‌کارترند. در این پژوهش محققان افزون بر بررسی عامل‌های درونی (فردی) و بیرونی (خارجی) مرتبط با کم کاری پژوهشی، به بررسی شاخص‌های جمعیت‌شناختی مانند گروه‌خونی، جنسیت، وضعیت تاهل، نوع سکونت پرداخته و فرضیه‌های پژوهش را مورد آزمون قرار دادند که در ادامه به بررسی آن‌ها می‌پردازیم. نتایج پژوهش، گویای آن است که بین متغیرهای انگیزه پژوهش و توان‌مندی علمی و متغیرهای جمعیت‌شناختی (گروه‌خونی، جنسیت، وضعیت تاهل، نوع سکونت) با میزان کم کاری پژوهشی رابطه معنادار وجود دارد.

بیش‌تر پژوهش‌ها در رابطه کم کاری، به نقش جنسیت تأکید کرده‌اند، اما نتایج متناقضی نیز به دست آورده‌اند. در برخی از پژوهش‌ها (از جمله هیل و دیگران، ۱۹۷۸؛ سولومون و رابلموم، ۱۹۸۴) هیچ تفاوتی بین دو جنس گزارش نشده است در حالی که برخی دیگر سطح کم کاری مردان را بالاتر گزارش کرده‌اند (بلانت و پیچیل، ۱۹۹۸). نتایج بررسی‌های دیگر (بلانت و پیچیل، ۱۹۹۸) تفاوت بین دو جنس را به متغیرهای میانجی مانند خودمهارگری و استقلال از والدین نسبت داده‌اند. برای مثال در دانش‌جویان پسر فردیت یافتگی روانشناختی، خودمهارگری و کم کاری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند، اما در مورد دختران کنارگذاشتن تعارض عاطفی با والدین و نه فردیت یافتگی، پیش‌بینی‌کننده خودمهارگری و کم کاری تحصیلی بود. هم‌چنین محققان در پژوهش‌های

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش محققان به این نتیجه رسیدند، دانش‌جویان دانشگاه ملایر، دارای توان‌مندی علمی ادراک شده‌ی کم‌تر از متوسط هستند. توان‌مندی علمی ادراک شده دانش‌جویان با انگیزه‌ی پژوهش رابطه‌ی معنادار مثبتی دارد و هر دو با میزان کم کاری رابطه‌ی منفی معناداری دارند. نتایج دیگر پژوهش‌ها نشان می‌دهد توان‌مندی علمی در کیفیت کارهای پژوهشی نیز تأثیر گذار است. بر اساس نتایج پژوهش حجازی و عباسی (۱۳۸۱) توان‌مندی علمی و آشنایی دانش‌جویان با قوانین و مقررات پژوهش، دسترسی به منابع‌ها از مهم‌ترین عامل‌های کیفیت پایان‌نامه‌های کشاورزی دانشگاه تهران است. توان‌مندی علمی ادراک شده "تصور مثبت فرد راجع به خود" نه تنها می‌تواند در تحصیل وی تأثیر بگذارد، بلکه این تصور عاملی مثبت در جهت رسیدن به کمال مطلوب در امر تحصیل نیز هست و برعکس، دانش‌آموزانی که احساس خوبی درباره‌ی توانایی‌های خود ندارند، حتی بدون توجه به نژاد و رنگ پوست، به ندرت در فعالیت‌های تحصیلی خود موفق هستند. خودپنداره‌ی تحصیلی یکی از عامل‌های مؤثر بر پیشرفت تحصیلی شناخته شده و به عنوان نگرش کلی فرد نسبت به توانایی‌های خویش در رابطه با یادگیری‌های آموزشی تعریف شده است (پرکی، ۲۰۰۱). تحقیقات عامل‌های بسیاری را به عنوان پیش‌آیندهای خودپنداره به ویژه خودپنداره‌ی تحصیلی شناسایی کرده‌اند. به عنوان مثال: پیشرفت تحصیلی، احساس ارزشمندی، ویژگی‌های شخصیتی، عزت نفس و... (حسینی دولت‌آبادی، ۱۳۸۶؛ سعادت‌مند، ۱۳۸۱).

از سوی دیگر محققان دریافتند، کم کاری دانش‌جویان خوابگاهی، از دانش‌جویان غیر خوابگاهی بیش‌تر است. هم‌چنین کم کاری دانش‌جویان شاغل و متأهل بیش‌تر از دانشجویان غیر شاغل و مجرد است اما میزان این تفاوت معنادار نبوده و قابل‌تعمیم به جامعه نیست.

کم کاری یا کم کاری پژوهشی پدیده چند وجهی است که باید مورد توجه قرار گیرد برخی از این عامل‌ها ریشه در برنامه درسی دانشگاه‌ها دارد. کاربردی بودن آموزش‌های کشاورزی و ارتباط آن با نیازهای صنعت کشاورزی بسیار کم است. بر اساس نتایج پژوهش ملک محمدی و شکری (۱۳۸۱) ارتباط معنی‌داری میان آموخته‌های دانشگاهی دانش‌آموختگان و نیازهای بازار کار کشاورزی وجود ندارد. در برنامه‌ریزی‌های آموزش عالی باید به پیوند برنامه درسی رشته‌های کشاورزی با نیازهای در حال‌تغییر صنعت کشاورزی توجه بیش‌تری شود.

چندی به بررسی رابطه بین جنسیت و کم کاری در درس‌های مورد مطالعه پرداختند. آکین سون، تلا و تلا (۲۰۰۷) رابطه بین کم کاری تحصیلی و پیشرفت در ریاضیات را روی نمونه ۱۵۰ نفری از دانش‌جویان دانشگاه ابادانو دانشگاه لاگوس نیجریه ارزیابی کردند و نشان دادند که کم کاری تحصیلی با پیشرفت ریاضی (-۰/۸۲) هم‌بستگی منفی معنی‌داری دارد و تفاوت جنسیت در کم کاری تحصیلی نقشی ندارد. ازون اوزر و فراری (۲۰۱۱) نیز با بررسی روی ۲۱۴ دانش‌جو (۱۱۵ دختر و ۹۹ پسر) در ترکیه تفاوت معنی‌داری بین دو جنس مشاهده نکردند. یافته‌های بالکیس و دورو (۲۰۰۹) روی نمونه‌ای متشکل از ۵۸۰ (۳۲۹ دختر و ۲۵۱ پسر) دانش‌جوی دبیری دانشگاه پاموکاله نشان داد، آقایان بیش‌تر تمایل به کم کاری داشتند. در این پژوهش محققان به این نتیجه رسیدند که تفاوت جنسیت در میزان کم کاری نقشی ندارد. این نتایج با پژوهش سواری (۱۳۹۱) که به بررسی میزان کم کاری تحصیلی روی ۲۰۷ از دانش‌جویان دانشگاه پیام‌نور اهواز پرداخته بود، هم‌سو است.

منبع‌ها

- پرکی، ولیام دبلیو (۲۰۰۱). خودپنداره و موفقیت تحصیلی. مترجم؛ محمد میرکمالی (۱۳۷۸)، تهران: انتشارات سیطرون، شماره ۷۸.
- حجازی، یوسف، عباسی، عنایت اله. (۱۳۸۱). بررسی عوامل مؤثر در افزایش کیفیت پایان‌نامه‌های دانش‌جویان کارشناسی‌ارشد دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران. مجله علوم کشاورزی ایران، (۲)، ۳۳.
- حسینی دولت‌آبادی، فاطمه (۱۳۸۶). نقش خودپنداره در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان با تکیه بر وظایف معلمان، مجله پیوند (انجمن اولیا و مربیان ایران)، شماره ۳۴۰.
- ظریفیان، شاپور و جواد رستمی، ۱۳۹۰، سنجش میزان گرایش دانش‌جویان به پژوهش و عوامل مؤثر بر آن، اولین همایش ملی آموزش در ایران ۱۴۰۴، تهران، پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت، قابل دسترس در: https://www.civilica.com/Paper-INCE01-INCE01_245.html
- سپهریان، فیروزه و حسین‌زاده، مهدی (۱۳۹۱). تحلیل الگوی ساختاری رابطه بین سبک‌های مقابله و کم کاری تحصیلی در دانش‌جویان. اندیشه‌های نوین تربیتی، دوره ۷، شماره ۴، صص ۹۳-۷۷.
- سعادت‌مند، زهره (۱۳۸۱). مقایسه تأثیر روش حل مسئله در درس اجتماعی و ریاضی بر میزان پیشرفت تحصیلی و نگرش‌های آموزشی، مجله دانش و پژوهش در علوم تربیتی، شماره ۲، صص ۶۳-۳۷.
- سواری، کریم (۱۳۹۱). بررسی میزان رواج اهمال‌کاری تحصیلی در دانش‌جویان (دختر و پسر) دانشگاه پیام نور اهواز. دو فصل‌نامه علمی- پژوهشی شناخت اجتماعی، سال اول، شماره ۲، صص ۶۸-۶۲.

ملک محمدی ایرج و شکری شهاب الدین (۱۳۸۸). جذب و میزان ماندگاری فارغ التحصیلان کشاورزی دریافت کننده وام اشتغال زراعت، باغداری و دامداری در بازار کار کشاورزی. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران: ۱۳۸۸، دوره ۵ شماره ۱: ۱-۱۶

Akinsola, M. K., Tella, A. D., & Tella, A. Y. (2007). Correlates of academic procrastination and mathematics achievement of university undergraduate students. *Eurasia Journal of mathematics, science & technology education ed.*

Balkis, M., & Duru, E. (2009). Prevalence of academic procrastination behavior among preservice teachers, and it's relationship with demographic and individual preferences. *Journal of theory and practice in education*, 5 (1), 18-32.

Blass, E., Jasman, A., & Shelley, S. (2012). Postgraduate research students: You are the future of the Academy. *Futures*, 44 (2), 166-173.

Blunt, A., & Pychyl, T. A. (1998). Volitional action and inaction in the lives of undergraduate students: State orientation, procrastination and proneness to boredom. *Personality & Individual Differences*, 24 (6), 837-846.

Chase, L. (2003). Procrastination: the new master skill of time management. *Agency Sales Magazine*, 33, 60-62.

Chen, G., Gully, S. M., & Eden, D. (2001). Validation of a New General Self-Efficacy Scale. *Organizational Research Methods*, 4 (1), 62-68

Clark, Jeffrey, L., & Olive Hill, W. (1994). Academic Procrastination among African-American. College Students. *Psychological Reports*, 75, 2931. 36.

Ellis, A., & Knaus, W. J. (1977). *Overcoming Procrastination: Or How to Think and Act Rationally in Spite of Life's Inevitable Hassles*. New York: Institute for Rational Living.

Ferrari, J. R., Johnson, J. L., & McGown, W. C. (1995). *Procrastination & task avoidance: Theory, research, & treatment*, New York: Plenum Press.

Ferrari, J. R. (1991). Compulsive procrastination: Some self-reported characteristics. *Psychol Rep*, 68 (2), 455-8.

Ferrari, J. R. (1998). Procrastination. In: H., Friedman, editor. *Encyclopedia of Mental Health*. San Diego, CA: Academic Press.

Ferrari, J. R., O'Callaghan J., & Newbegin, I. (2005). Prevalence of procrastination in the United States, United Kingdom, and Australia: Arousal and avoidance delays among adults. *North American Journal of Psychology*, 7 (1):1.

Ferrari, J., Parker, J., & Ware, C. (1992). Academic procrastination: Personality correlates with Myers-Briggs types, self-efficacy, and academic locus of control. *Journal of Social Behavior and Personality*, 7, 495-502.

Goode, C. (2008). Effects of Academic procrastination Retrieved from website [http ; // homeworktree. Com](http://homeworktree.com) on October 13,2008.

Hariss, D., Pannbacker, M., & Lass, Norman, J. (1996). Academic Procrastination by speech – language pathology & Audiology students. *National student speech language Hearing Association Journal*. 3,42-45

Haycock, L. A. (1993). The cognitive mediation of procrastination: An investigation of the relationship between procrastination and self-efficacy beliefs. Unpublished doctoral dissertation, University of Minnesota, Minesota.

Hill, M. B., Hill, D. A., Chabot, A. E., & Barrall, J. F. (1978). A survey of college faculty and student procrastination. *College Student Journal*, 12 (3), 256-262.

- Johansen, T., & Carton, J. S. (1999). The effects of locus of control and task difficulty on procrastination. *Journal of Genetic Psychology*, 16.
- Klassen, R. M., Krawchuk, L. L., & Rajani, S. (2008). Academic procrastination of undergraduates: Low self-efficacy to self-regulate predicts higher levels of procrastination. *Contemporary Educational Psychology*, 33, 915–931.
- Knaus, J. (1998). *Do it now! USA*: John Wiley & Sons, Inc.
- Kosari, R. (2011). The relationship between academic procrastination, need to develop and test anxiety. [Dissertation], Ferdowsi University of Mashhad.
- Kumuyi, W. F. (2005). *Perils of procrastination. Higher Every Day. April-June Edn. Abuja: Life press publications.*
- Lay, C. (1986). At last, my research article on procrastination. *Journal of research in personality*, 20, 474-95.
- Moon, S.M., & Illingworth, A. J. (2005). Exploring the dynamic nature of procrastination: A latent growth curve analysis of academic procrastination. *Personal Ind Dif*, 38 (2), 297-309.
- Moore, R. (2008). Academic Procrastination and Course Performance among Developmental Education. *Research & Teaching in Developmental*, 24,2; ProQuest Education Journals. 56.
- O'Brien, W.K. (2002). Applying the transtheoretical model to academic procrastination. *Dissertation Abstracts International. Section B: The Sciences and Engineering*, 62 (11-B), 5359.
- Onwuegbuzie, A. J., & Jiao. (2000). I will Go to the library later: The relationship between Academic procrastination & library Anxiety. *College & Research libraries.*
- Oweini, A., & Harraty, N. (2005). The carrots or the stick: What motivate students? A Manuscript. *Lebanese American University: USA.*
- Ozer, B. U., Demir, A., & Ferrari, J. R. (2009). Exploring academic procrastination among Turkish students: possible gender differences in prevalence and reasons. *J Soc Psychol*, 149 (2), 241-57.
- Rahimi, L., Ahmadean H., Moslemi B., & Ghaderi N. (2014). The efficacy of mindfulness based stress reduction on the procrastination reduction Nurses city of Marivan. *Zanko J Med Sci*, 15, 29-39.
- Ram, A. (2005). The relationship of positive and negative perfectionism to academic achievement, achievement motivation, well-being in tertiary students [MSc Thesis]. *Christchurch: The University of Canterbury.*
- Rostamoghli, Z., Mosazade, T., Rezagadeh, B., & Rostamoghli, S. (2013). The role of procrastination, selfregulation and meta cognitive beliefs in predicting alexitimea and academic burnout in female high school students. *Ravanshenasiy e Madrese. [Persian]*, 2 (3), 76-96
- Saddler, C. D., & Sacks, L. A. (2006). Multidimensional perfectionism and academic procrastination: Relationships with depression in university students. *Psychol Rep* 1993, 100, 134-145
- Solomon, L. J., & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 503–509.
- Steel, P. (2005). *The Nature of Procrastination: A Meta-Analytic and Theoretical Review of Self-Regulatory Failure.* University of Calgary.
- Steel, P. (2007). The nature of procrastination: A meta-analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure. *Psychological Bulletin*, 133, 65-94.
- Walters, A. (2003). Understanding procrastination from a self-regulated learning perspective. *Journal of Educational Psychology*, 95 (1), 179–87.

Watson, D. C. (2001). Procrastination and the five-factor model: A facet level analysis. *Personality and Individual Differences*, 30, 149–158.

Zayryan, S. (2008). Study to reduce procrastination, time management training teaching staff. *Career Advice Master's thesis*, Faculty of Education and Psychology, Allameh Tabatabai University.

The Role of Academic Capacity, Research Motivation and Perceived Economic Welfare in Research Procrastination in Agricultural Students at Malayer University

A. Khakpour

Assistant Professor of Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Malayer University.

Abstract

The purpose of this research is to identify the role of scientific capabilities, research motivation and perceived economic well-being in the research procrastination among graduate students in engineering groups. Also, the relationship between research variables with demographic variables has been tested. The study design is descriptive-correlational. The statistical population of the study consisted of all graduate students in the engineering fields of the University of Malayer, including 110 people. The research sample size is 86 people selected by random stratified method. Researcher-made questionnaires were used to collect information. Validity of the questionnaires was confirmed by factor analysis and its reliability was confirmed using Cornbrash's alpha. According to the findings of the research, there is a significant relationship between research motivation and research procrastination, and more than 14% (Adjusted R Square = 0.141) of research procrastination are explained by the research motivation. But scientific capabilities and economic well-being are not directly related to research procrastination and are not reliable predictors of research procrastination. Of course, there is a significant negative relationship between research motivation and perceived economic well-being. There is also a significant relationship between demographic variables and procrastination.

Index Terms: research procrastination, scientific capabilities, research motivation, perceived economic welfare.

Corresponding Author: A. Khakpour

Email: khakpour@malayeru.ac.ir

Received: 19/12/2017;

Accepted: 14/05/2018